

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.

Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiiu, 1 Septembrie st. v.

Ne aflăm în ajunul unor timpuri de grea cumpănă.

Ori cât de potrivite cu interesele noastre de dezvoltare națională, stările de lucruri create prin diploma din Octombrie n'au fost susținute de toți oamenii nostri politici, și la 1866 era în mijlocul nostru un partid, care spriginia cauza maghiară. Aderenții acestui partid, punând temeiul pe promisiunile ce li se făceau din partea Maghiarilor, credeau, că libertatea constituțională, asupra căreia stăruiau Maghiarii, va fi pentru noi mai favorabilă decât organizațiunea, în care ne aflăm. Și nici că le putem face muștrări pentru aceasta: promisiunile erau puse sub scutul onoarei poporului maghiar.

Cu toate aceste majoritatea cumpănitoare și în deosebi poporul, purtătorul sentimentului nostru istoric, nu voia să scie de o înfrățire cu Maghiarii, în care nu avea încredere, și societatea noastră era amenințată de o strașnică sguduire în ajunul pactului dualist.

Acesta a fost timpul, în care Mitropolitul Andrei s'a sacrificat: ținând seamă de situațiunea grea, în care se afla țeara și tronul, el și-a călcat pe inimă și aruncând vëlul uitării asupra celor petrecute, s'a pus în fruntea celor dispuși a sprigini dualismul.

El însă n'a făcut acest pas decât în urma asigurărilor ce i s'au dat, că nu vom fi noi Românii jigniți în libertatea noastră de dezvoltare.

Și în adevăr prin inarticularea autonomiei noastre bisericești și prin votarea legii pentru naționalități ni se asigurază dreptul nostru de liberă dispozițiune în biserică, în școală, în comună, la judecătoriile de prima instanță și în comitatele, în care ne aflăm în majoritate.

Și dacă acest drept, în aceste margini, ar fi fost respectat potrivit cu promisiunile ce ni s'au făcut, nu s'ar fi găsit în mijlocul nostru elemente pentru o opozițiune serioasă.

Ceea ce a produs opozițiunea sînt călcările ce i s'au făcut acestui drept.

Îndeosebi unii au fost adese-ori com-bătuți cu argumentul, că și-au renegat principiile și, după-ce atât în viața lui Șaguna, cât și după moartea lui, ani de zile de a rîndul au lucrat într'un fel, deodată au apucat o altă direcțiune și s'au unit cu aceia, pe care-i combătuseră mai înainte.

Dar tocmai aceasta dovedește, că erau consecuenți.

Câtă vreme poporul român poate să se desvualte în pace, sîntem aderenți hotărîți și sinceri ai celui ce îi asigurază această pacinică dezvoltare, și dacă mâine se vor schimba stările de lucruri astfel, ca dezvoltarea pacinică a Românilor să fie cu puțință, nu numai ne vom schimba ear linia de conduită, dar ne vom silii tot-

odată să înăbușim ori și ce opozițiune din partea celor ce stau în legătură cu noi.

Aceia dintre oamenii nostri politici, care s'au împăcat cu stările de lucruri create la 1867, au fost povățuiți de credința, că Maghiarii, ajungînd la stăpînire, îi vor ajuta față cu adversarii, pe care-i aveau în mijlocul poporului român. N'au știut însă Maghiarii să-și prețuească prietenii: au cerut numai dela dînșii să susție între Români cauza maghiară, n'au înțeles însă, că trebuiau să-i facă populari, dacă e vorba, ca ei să poată străbate. În loc de a-și fi dat silința să câștige încrederea Românilor, încetul cu încetul au făcut peste puțință ori și-ce propagandă filo-maghiară în mijlocul poporului român.

Încă în viața lui Șaguna li s'a dat adese-ori dreptate celor ce la 1866 au accentuat neîncrederea față cu Maghiarii. Cu atît mai ales după moartea lui Șaguna, căci trebuia să le fie rușine de a fi susținut vre-odată, că se poate pune temeiul pe făgăduințele ce ni s'au dat la 1866.

Limba română a fost scoasă din comună, din comitate, dela judecători și o mulțime dintre noi au rămas pe drumuri ori au fost siliți să părăsească țeara, în scoli ni s'a împus o limbă imposibilă pentru noi, tinerețea noastră e persecutată, întreaga noastră lucrare intelectuală e înăbușită.

Mai e oare cu puțință, ca după toate aceste om cu mintea întreagă să se încerce a susține între Români cauza înfrățirii cu Maghiarii?

Șaguna, dacă ar trăi astăzi, ar mai pute el să rămână pe lîngă linia de conduită, pe care și-a ales-o la 1866?

Om cu vederi largi și cu inima deschisă, el ar veni și ar dice: Am fost amăgit; voi, care n'aveați încredere, voi aveți dreptate!

Și dacă n'ar face-o, mort ar fi pentru Români, om fără de nici o înrîurire asupra lor.

Căci trăim toți, vedem cu ochii și simțim neapărat direcțiunea, în care ne mină forța împregiurărilor.

S'a format între noi un grup de oameni hotărîți a face o încercare de apropiere. Mulți dintre dînșii și-au sacrificat trecerea, pe care au avut-o între Români, au primit să fie ocăriți în public și în conveniri private, au suportat situația grea a omului, pe care-l ocolește chiar și prietenii lui de mai înainte.

Cu ce s'au ales însă?

Au fost tratați ca nisce slugi ne-trebnice.

În loc de a le fi câștigat o popularitate covârșitoare, guvernul îi ia preste umăr, ear opinia publică maghiară îi dăscălesce mereu ca pe nisce impotenți.

Nu prin concesii vrea D-l Coloman Tisza să ne facă amici sinceri, ci prin măsuri aspre să ne silească a-i fi slugi peocate.

Are statul ungar destulă putere, — dice el, — însă nu pentru-ca să respundă la angagiamentele ce-a luat față cu părțile sale constitutive, ci pentru-ca să suprimă ori și-ce manifestare opusă curen-tului preconizat de guvern.

Îi întrebăm acum pe Români pe toți: care este linia de conduită ce ni se impune în urma acestei amenințări?

Unde are să easă situațiunea, ce se creează prin această amenințare?

Guvernul țerii nu vrea să ne mulțumească, nici mai e dispus să ne dea voie a ne mărturisii nemulțumirea, poporul maghiar nu voiesce să scie de condițiunile de pace, pe care i le punem, nici e dispus a sta de vorbă cu noi: trebuie să scim de frică, să tăcem, să ne supunem, să ne ascundem în gura șerpelui.

Să-și dea acum fiesce-care Român seamă, dacă are ori nu în el destulă stăpînire de sine, ca să o facă aceasta, ear dacă simte, că nu o poate, să-și iee lumea în cap și să se ducă departe, căci astăzi interesul neamului nostru cere să stăm pe pace, să răbdăm și să așteptăm plini de încredere în valoarea noastră proprie.

Dar datoriile către țară, monarh și națiune să nu le trecem cu vederea și prima datorie a noastră e, să spunem adevărul asupra sentimentelor noastre chiar și în fața călăului, cu care sîntem amenințați.

Vrem noi Românii să ne desvultăm în pace aici în țara noastră și sîntem ne-împăcați cîtă vreme nu ni se dă libertatea de dezvoltare, pe care acum nu o avem: aceasta o mărturisim fără de sfială acum și în totdeauna. Căci a fi pedepsiți pentru vina de a fi făcut această mărturisire este în Europa o onoare și un titlu la obstescele simpatii, la obstescul ajutor.

Nu scie încă lumea cît suferă cauza civilizațiunii în Ungaria: o va scîi atunci, când va asista la persecuțiunile proiectate de cabinetul Tisza contra celor ce se luptă pentru libertatea de dezvoltare față cu atotputernicia unui popor străin de rassa noastră, care se opintese a impune o cultură, pe care n'o are încă.

Revistă politică.

Sibiiu, 1 Septembrie st. v.

Luni este ziua, în care au să se întâlnească împărații din Austro-Ungaria, Germania și Rusia. La întrevvedere vor fi de față și miniștrii de externe ai monar-chilor respective. Locul de întîlnire se crede a fi castelul dela Skiernevice. — Acum am ajuns așadar în ajunul unui eveniment de cea mai mare însemnătate politică. Trei monarhi puternici, însoțiți de miniștrii lor se duc să-și dea mîna și să se înțeleagă în privința, am pute dice, viitorului european. Căci nu mai încapă nici o îndoială, că acești trei monarhi fiind odată uniți, vor deveni centrul de acțiune al întregii politice europene. Ce se va pune la cale în Polonia rusească, noi profanii vom afla numai târziu de tot, când evenimentele vor începe să se des-

fășure. Avînd însă în vedere marea tre-buință de pace ce se simte pretotindenea în Rusia ca și în Austro-Ungaria și Ger-mania, sîntem în drept a crede, că între-vederea împăraților va fi o nouă garanție pentru pacea europeană.

Cele mai nouă sciri sosite din Francia desmint sgomotul, cumcă guvernul francez ar fi hotărît să convoace camerele, spre a înlocui războiul latent cu războiul oficial. „Tems“ asigură, că conform ordinei de zi acceptate de cameră la 5 August, gu-vernul va căuta să execute tratatul dela Cien-Cin, distrugînd întăriturile chineze și luînd în posesiune, drept garanție, cît mai multe obiecte de pe teritorul chinez.

Campania electorală pentru parla-mentul german este deschisă. De re-marcat este discursul lui Virchow ținut în clubul liberalilor din Kiel. Virchow a arătat mai înainte care este fundamentul și scopul liberalismului și apoi declară că anii până când se va mai pute pune pe-decă dezvoltării liberale, se pot număra pe degete. Cu privire la cestiunea poli-tico-bisericească, Virchow a recunoscut că Bismarck acum a început a-și întoarce fața de către papism. Germania se află acum la locul de unde a pornit. Centrul voiesce înainte de toate să pună mîna pe școală. „Ori-ce pas, care îl fac domnii din centru“, dise oratorul, „îl plătesc cu drep-turile poporului în viața economică și vice-versa, ori-ce pas, care îl face guvernul în privința breslelor, se plătesc cu drepturile vieții spirituale. Și aceasta se numesce tîrguială legală. Această luptă a libera-lismului nu este o luptă cu alte partide. Este o luptă, pe care o poartă lumea pro-gresistă cu trecutul. Libertatea nu este un cuvînt deșert. Ea este mijlocul, care s'a dat oamenilor spre a se asocia cu oameni în grupuri mai mari. Această libertate de asociațiune, partidul liberal i-a câștigat-o poporului.“

În Irlanda valurile agitațiunii contra Engliterii au început earăși a se înălța. Sâmbăta trecută liga națională din marea Britaniă a ținut adunarea ei anuală în Dublin sub presidența deputatului O'Connor. Liga urmărește scopul de a face să triumfe elementul irlandez în Englitera și Scoția cu ocaziunea alegerilor pentru consiliile comunale și pentru parlament. N'au lipsit la această întrunire obicinuitele discursuri violente și prorociile, cumcă nu mai este departe ziua, când Irlanda va avî parla-mentul seu în Dublin.

Presă și discursul ministrului-president.

„Pester Lloyd“ constată importanța momen-tului, că șeful cabinetului s'a pronunțat în mod afirmativ în privința cestiunilor ridicate înainte și în timpul alegerilor de către unii din cei mai însemnați membrii ai partidului liberal. De alt-mintrelea numitul diar parafrasează numai dis-cursul primului ministru și dice, că indicațiunile lui în privința măsurilor excepționale sînt prea generale, decît să-și poată cineva forma încă de pe acum o judecată dreaptă.

După „Nemzet“ meritul cel mai mare al primului ministru este că dînsul a știut să aducă în armonie reformele plănuite și măsurile escepționale cu liberalismul. Foaia guvernamentală prevede că opoziția are să acuse pe d. Tisza că este reacționar, spre a arăta însă netemeinicia acestor acușățiuni sînt de ajuns declarațiunile solemne ale lui Tisza în privința misiunii și tra-pițiunilor liberalismului în Ungaria. Guvernul ar

fi putut prea bine să iee măsuri excepționale se-vere și durabile, dar de oare-ce voiesce să men-țină libertatea și să lovească numai în desfrâu, se folosește, în interesul statului, numai de măsuri provisorii și pe un timp anumit. Este o mare norocire, că în grelele împregiurări actuale se află în fruntea guvernului un asemenea bărbat, care în avântul seu pentru libertate, se mulțumesc cu atât de puțin. În mica Ungarie ce se află între două mari puteri, care nu iubesc libertatea, nici chiar în aceste vremuri grele libertatea nu este atinsă. Aceasta este de a se mulțumi acelui bărbat din guvern și partidului, care conduc politica ungurească.

„Pesti Napló“ nu vede în discursul dela Oradea-mare, decât scoaterea la iveală a promisiunilor făcute cu ocaziunea întrevederii dela Ischl. Măsurile contra presei astăzi nu se mai pot justifica cu antisemitismul, căci atunci ar fi trebuit de mult să se iee astfel de măsuri, și apoi anarhisti în Ungaria nici nu există. Discursul este de sus până jos reacționar și un politic conservator nici odată n'ar fi îndrăznit să pășească în fața Ungariei cu un asemenea discurs. Acum poate vedea oricui om, cine apără în Ungaria succesele anului 1848 contra lui Tisza și a partidului seu.

Tot „Pesti Napló“, în primul articol de ieri, ocupându-se de partea din discurs privitoare la presă, scrie: „Coloman Tisza voiesce să suspende libertatea presei. Pentru ce? Pentru-că voiesce să pună stavilă agitațiilor antisemite, naționaliste și anarhiste. Să vedem există asemenea agitațiuni, și dacă există guvernul n'are destule mijloace spre ale înăbuși?“ „Pesti Napló“ recunoaște că s'a întâmplat la Pojon că antisemitul Nendtvich a fost achitat de către jurați. „Dar oare judecătorii, cari au învățat drepturile, nu fac greșeli? Nu s'a întâmplat mai când era, că au judecat pe un om nevinovat? Apoi pentru aceasta, venitu-i-a cuiva în minte, să pretindă ca să se suspende judecătorii?“ Organul opoziției moderate amintesc apoi cazul cu Verhovay, care este cel mai înfocat antisemit, și dăce că afacerea acestuia se află la tribunal și cu toate acestea tribunalul de un an de zile nici până acum nu s'a pronunțat în afacere. Diarul lui Verhovay „Függetlenség“ care este cunoscut că agitează în modul cel mai cutezător, a apărut luni întregi fără să aibă cauziune. Ce a făcut guvernul? Nimic. „Poate acum, dăce Tisza“, continuă „Pesti Napló“, „că față cu Verhovay și cu foaia lui n'a avut mijloace la îndemână spre a pune stavilă agitațiunii? Ne vine mai curând a crede că Tisza a urmat astfel precum a urmat și a lăsat pe Verhovay să agiteze și mai departe, tocmai ca se aibă pretext pentru suspendarea libertății de presă... Dar se vedem, cum stăm și cu agitațiunile naționaliste. Întemplatul-s'a vre-odată ca un juriu maghiar să nu recunoască de vinovat pe un agitator naționalist, dacă acesta a agitat în adevăr contra ordinii

statului? Nu există un singur cas în această privință. Și apoi guvernul oare n'a arestat pe Miletiți ca agitator naționalist? Și mijloacele, de care dispune, nu sunt suficiente și în această privință? — Coloman Tisza dăce, că există și agitațiuni anarhiste. Se poate dar noi nu-i simțim efectele. Și apoi juriul din Buda, înaintea căruia s'a pertractat acum de curând un asemenea proces anarhist, nu a condamnat pe scriitorii anarhisti? „Încotro privim și ori-cât de mult examinăm situațiunea noi nu vedem mărimea pericolului, de care spre a scăpa guvernul nu găsească altă cale decât suspendarea libertății de presă. — Este adevărat, că există în Ungaria antisemitism, cestiunea naționalităților și unele elemente anarhice, dar precum acestea nu sunt o urmare a libertății de presă, tot astfel ele nu vor pute fi înlăturate prin suspendarea libertății de presă.“

Societatea pentru fond de teatru român.

Arad, 30 Aug. 1884.

Nu mai două săptămâni ne despart de zilele fixate pentru adunarea generală a societății pentru fondul de teatru român. Numai două săptămâni ne despart de sărbătorile, la care se vor aduna estimp în Arad, Românii din părțile ungurene spre a-și manifesta de nou voința și aptitudinile lor pentru dezvoltarea propriei culturale-intelectuale. Zilele de 27 și 28 Septembrie st. n. sunt acele zile de sărbători naționale, în care societatea pentru fondul de teatru va ține adunarea sa generală în Arad, centrul unui ținut locuit aproape numai de Români, de unde s'au răspândit neîntrerupt, dela începutul secolului actual, luminile culturii naționale în poporul românesc din părțile unguro-banatiche.

Este de prisos să amintesc importanța pentru Români a unor asemenea întruniri astăzi, când politica dominantă i'a scos aproape de pe toate terenurile vieții publice.

Instrucțiunea și educațiunea genului uman s'a accelerat totdeauna prin artele frumoase și în deosebi prin teatru, căci artele și teatrul se adresează direct la toate clasele societății. Teatrul încântă juneț, ocupă maturitatea și mângăie bătrâneț.

Scena mai mult chiar și decât însași școala pune în vederea tuturor respectul datoriei și virtuțile străbune. Eată cuvintele, pentru care stăruim la crearea unui fond de teatru și prin aceasta la crearea unui teatru românesc dincoaci de Carpați. Românii aradani salută deci cu bucurie adunarea societății fondului de teatru, care se va ține estimp în mijlocul lor, și pe cât sunt informat, ei au și făcut tot posibilul ca adunarea aceasta să fie cât mai splendidă și impunătoare.

Comitetul arangiator a îngrijit de cu bun timp, ca adunarea să fie însoțită de un concert și bal național, care vor avea loc în hotelul

„Crucea albă“, concertul în seara de 27 Septembrie, ear balul în 28 Septembrie, la care va fi produs istoricul joc național „Călușul“ de către membrii secțiunii de jocuri a societății „Progresul“ din loc, în costume naționale. Festivitățile adunării vor fi mult ridicate prin asemenea producțiuni artistice și sociale. Cu deosebire concertul, ni se asigură, are să fie dintre cele mai interesante concerte din Arad, atât pentru Români, cât și chiar pentru străini, căci comitetul a avut norocirea deosebită, de a câștiga pentru acest concert talente și puteri artistice deja probate și cu renume în sferile culte: ca D-na Ionescu din Arad, D-l Nicolau Popoviciu din Caransebeș; d-soarele Ana Bonciu și Eugenia Șerbu. Corul din Chiseteu din 26 bărbați și 8 femei, sub diregerea preotului Lucian Șepețian, încă va contribui mult la splendoarea concertului.

Din interesanta programă a concertului amintesc aci: Arie din „Mignon“ și „Nu mă uita“ de Franchetti, care vor fi cântate de d-na Ionescu; apoi: Arie din „Traviata“, de Verdi, „Medul nopții“ și „Sequidilla“ de G. Dima, „Dor de răsunare“ de Cavadia, care vor fi executate de d-l N. Popoviciu; d-soarele Ana Bonciu și Eugenia Șerbu, vor executa pe piano: „Nocturne“ de Chopin, „Le Rosignol“ de Liszt, „Scherzo“ de Chopin etc. Corul din Chiseteu va cânta „Hora Sinaii“ acompaniată cu piano, „Salute Italiano“ și „Steaua României“ etc.

În fața unor astfel de preparațiuni și mai cu seamă în privirea datorinței de a contribui fie-care cu obolul seu la ridicarea templului Taliei române, sunt sigur, că Românii vor acurge din toate părțile spre a se întâlni la Arad și spre a da cu toții „mână cu mână“ cei cu inimă română.

Crișanul.

Cronică.

Calătoria Maiestății Sale Împăratului și Regelui la Varșovia. La 14 a l. c. n. Maiestatea Sa Împăratul și Regele va pleca însoțit de o suită mică și de ministrul de externe contele Kálnoky preste Granica la Skiernevice pentru a se întâlni cu Țarul Rusiei. Maiestatea Sa va sosi în Skiernevice luni după amiazi la 2 oare, când va sosi acolo, precum se dăce, și Împăratul Germaniei. „Budapester Korr.“ comunică că la 16 Septembrie n. după amiazi Maiestatea Sa va pleca îndrăgă și va sosi în Viena la 17 Septembrie n. „Diarului“ N. W. T. i se comunică din Varșovia, că întâlnirea celor trei împărați e hotărâtă definitiv pentru ziua de 15 Septembrie n. Ea se va întâmpla în palatul din Skiernevice. Suitele împăraților Austriei și Germaniei, din lipsa de încăperi în palatul din Skiernevice, se vor opri în Varșovia; ear în Skiernevice vor petrece numai preste di. Afară de ministrii de externe ai celor doi împărați vor petrece în palatul din Skiernevice și ministrii rusesci ai Curții împărătesci, ministrul de interne, de comunicațiune și de resbel. După conferențele ce vor avea loc între cei trei împărați și între ministrii de externe, se va arangia

în pădurile dela Lovița o vânătoare mare, la care vor lua parte și împărații Austriei și al Rusiei.

Sosirea principelui de coroană Rudolf la Gurghiu se anunță pentru 29 Septembrie n. Vânătoarea se începe în 30 Septembrie n. și ține până la 9 Octombrie. Unii magnafi din împregiurime au și primit invitare. Din pregătirile de până acum se dă cu socoteală, că vânătoarea din acest an va fi splendidă.

Proiectul de lege relativ la reorganizarea camerelor comerciale și industriale e gata. Proiectul se va publica de către ministerul de agricultură, industrie și comerț încă înainte de sesiunea viitoare a dietei, ca se poată fi studiat de oamenii și corporațiunile de specialitate. Proiectul va fi prezentat dietei îndată după-ce dieta va fi terminat cu primele lucrări. Se crede, că în Februarie 1885 proiectul va și intra în valoare de lege. În același minister se lucră la proiectele prevădute în noua lege industrială, dintre cari se va pregăti proiectul referitor la cassele de ajutorare ale lucrătorilor. Industria arhitecturilor probabil va fi regulată numai prin ordonanțe, ear legea prelucrată de reuniunea inginerilor și a arhitecților, va fi pusă ad acta.

Ministrul president Tisza va merge înainte de călătoria Împăratului la Rusia în Viena pentru a prezenta Maiestății Sale raportul seu.

Societatea de lectură a junimei studioase dela gimnaziul gr. cat. din Blaj s'a constituit pre a. c. 1884/5 precum urmează: De conducător al societății s'a designat domnul profesor Sil. Nestor; v.-președinte T. Raica, stud. de cl. VIII; redactor al foaiei societății G. Bratu, stud. de cl. VIII; notar E. Solomon, stud. de cl. VIII; bibliotecar V. Florian, stud. de cl. VIII; v.-bibliotecar A. Berian, stud. de cl. VII; casar Elia Moga, stud. de cl. VII.

Naționalism în Oseg. Alaltăieri, scrie „Kolozsvári Közlöny“, partea de sus a orașului a fost plină cu steaguri croate și ici colo câte cu un steag austriac galben-negru. Orașul s'ar bătoresce, reuniunea de dare la semn își serbează jubileul de 100 ani. Steaguri maghiare nu se vedeau nicăiri, decât numai croate și ici colo câte unul galben-negru.

Feciorul lui Hurban. Din academia teologică ev. din Pojon, scrie tot „Kolozsvári Közl.“, s'a eliminat un teolog din cauza agitațiunilor panslavistice. Acest tinăr nu e altul, decât feciorul lui Hurban, renumitul agitator panslavist, ceea ce fără îndoială e lucru destul de interesant. Mai interesant e însă, că la întrepunerea câtorva partizani, tinărul de mare speranță earăși a fost reprimat în institut.

Defraudatorul de bani publici Pausz János, fostul vice-comite al comitatului Severin, a scăpat din prisoare după-ce a suferit trei din patru părți a pedepsei, la care a fost osândit. Eliberarea s'a făcut pe baza dreptului penal conform căruia Pausz a fost pus în libertate condiționată.

Milton a murit în miserie; Rousseau se plânga de scumpetea pâinei în Paris; marele Linée își cârpa încălțemintele cu carton și mulți alții ca și poetul nostru Bolintineanu au murit pe paie, plătind cu viața lor frumoasa și nebuna credință că lumea îi trebuie adevărul. Ce-i drept! După moarte, la mulți dintre dînșii li s'au pus monumente frumoase, li s'au scris necroloage admirabile și patria lor e mândră de ei.

Nu știu de ce, dar când m'ar întreba cineva: „Ce vrei mai bine, să mori de foame, însă după moarte să fi nemuritor, să-ți pună un monument minunat și jurnalele să apară cu margini negre, sau să ai toată viața tot ce-ți place, și pe mormântul tău să crească earbă?“ Eu aș prefera cea din urmă, și dacă s'ar rătăci și câte o floare printre dînșia, aș fi cu totul mulțumit.

Însă voi! pahiți și superbi fiți ai adevărului, muriți îndată ce v'ați împlinit menirea. Muriți, pentru-ca noi, cu lacrimi de crocodil în ochi, însă cu bucuria în inimă, că am scăpat de voi, fiindcă mărirea voastră ne arată și mai miserabilă miserabilitatea noastră, să vă ridicăm monumente mari și frumoase. Să vă acoperim bine mormintele cu petritele cele grele, ca nu cumva să vă vie gustul de a eși și de a vă întoarce ca să pedepșiți pe aceia, care se folosesc fără nici un drept de munca voastră sau care falsifică și întrebuintează rău cuvintele și ideile voastre înalte și frumoase.

Matilda Poni.

Foița „Tribunei“.

Adevărul și minciuna!

Adevărul e un lucru foarte frumos și bun, care nu ne trebuiesc însă nici într'un fel. Ce se facem cu el? — Nici nu ne place să-l auzim, nici nu ne este permis să-l spunem. — Toată lumea însă laudă adevărul și ocăresce minciuna.

Aceasta e o nedreptate regretabilă pe care eu nu vreau să o comit! — Vreau să rehabilitiez minciuna în opinia publică și să-i dau onoare ce i se cuvine.

Gândiți-vă, că prin o minune ar peri minciuna din lume, și că fie-care om ar fi silit să spue adevărul! — Ce s'ar întâmpla oare atunci? Eată ce s'ar întâmpla.

Feciorul ar ucide adese-ori pe tată sau tata pe fecior; femeia și-ar otrăvi bărbatul, sau bărbatul și-ar gătui femeia. — În sfârșit, afară de puține excepțiuni, s'ar ucide oamenii unii pe alții, ziua albă pe stradele orașului. Legăturile de familie, de prieteneșug, de amor s'ar sfărma și omenirea ar peri fără... minciună. —

Și până-ce ar peri prin câte crăpimi și nenorociri ar trebui să treacă! Când s'ar întâmpla de pildă, ceea ce se întâmplă de multe ori că un superior ar spune o nărozie față cu'n inferior, și acela, în loc de-a asculta și a admira nărozia ca un oracol dumnezeesc, ar începe să ridă și ar dăce:

— „Cum poți spune astfel de prostii?“ —

Atunci superiorul s'ar duce furios acasă și i-ar trimite ordinul să dimisioneze. —

Sărmanul, rămas fără de pâine, s'ar plânge unui alt om mare, și l'ar ruga să-i dea o slujbă, și acela, în loc de a-i răspunde ca altădată prin nisece frase evasive ca: „Vom vedea, voiți face ce îmi va sta în putință!“ — l'ar răspunde curat și bine: „Fostul D-tale superior te persecută și pentru un păcătos ca d-ta, nu mi-voi face un inimic atât de puternic. Afară de aceea am și primit o sumășoară de bani dela altul pentru acest post.“ —

Atunci sărmanul ar sci că n'are nimic de așteptat. De s'ar nimeri să fie încă și iarnă, pâinea scumpă și în mica lui căsuță căți-va copii care ar plânge de foame.... Sciți ce ar face omul într'asa cas?

Ar lua un cuțit și l'ar înfige în inimă celui, care i'a luat pâinea din mână.

Sau altceva. — Un bărbat află că femeia lui are un amant. — El vine furios acasă.

„Doamnă, spune-mi numele seducătorului d-tale, că vreau să-l omor!“ — Și dama ar începe atunci cu multă demnitate să înșire o listă întreagă.

Un amic te poftesc la masă fără ca femeia lui să fi sciut ceva despre această poftire. — Vii, și nu vezi decât fețe amabile, dar când ar domni adevărul atunci amicul te-ar primi dicend:

„Dracul m'a pus să te poftesc la masă, de ați dimineată mă bodogănesce nevasta. Și dama, fără multe încungiușuri i'ar spune: cine te-a

mai adus și pe d-ta! Pe semne n'ai ce mânca acasă! — Și apoi nici nu-mi prea place să te ved cu bărbatul meu, fiindcă ești unul din amicii lui de înainte de căsătorie.“ O dușmănie între tine și între bunul amic ar fi urmarea.

Când s'ar întâlni mai multe dame într'o societate și ar trebui să-și spună adevărul, adică tot ce gândesc fie-care de cealaltă, mi se pare că multe s'ar duce cu ochii scoși acasă.

Când un stăpânitor și cu ministrii lui ar trebui să-și spună adevăratele idei și intenții, în glas și față cu întregul popor, n'ar fi oare adese-ori uciși cu petri?

N'am dîs dar bine că minciuna ține lumea în echilibru?

Apoi minciuna e și mămă bună! Copiii îi sunt bine îmbrăcați și bine hrăniți și se preumblă în trăsurile cu patru cai.

Adevărul e un tată aspru și nemilos! — Copiii lui, ori-care le-ar fi numele, fie Hristos, Galilei sau Columb, au fost în totdeauna martiri, au suferit și au murit pentru el.

N'avem nevoie de a căuta așa de departe pentru a vedea pe acei oameni murind în miserie, care și-au jertfit viața întreagă cântând adevărul. Toți acei care lucrează cu seriozitate și adevăr și produc lucruri frumoase și neperitoare, n'au nici timp, nici plăcere de a curteni stăpâna lumii. Ei sunt pedepsiți cu crușime de către lacheii supuși ai minciunei, de către șarlatanii sciinței și ai artelor care o slugesc, i se pleacă și sunt protegiați și hrăniți de ea.

Camera advocaților din Alba-Iulia aduce la cunoștință, că au fost înscrși în lista advocaților Dr. Iosif Biró în Deva și Iosif Rejőd în Alba-Iulia; Michail Bontescu, avocat în Hunedoara și-a strămutat cancelaria advocației la Hateg. Curator al cancelariei repozitului avocat Ladislau Tóth a fost numit Iosif Biró, avocat în Deva.

Din Croația. Diarul „Sloboda” scrie, că la Rujevaț lângă Costainica s'au întâmplat turburări mari.

Ni se scrie din Bucovina: În 4 Sept. a. c. s'a încheiat dieta Bucovinei pentru anul 1884. Căpitanul țării br. Vasileo accentuă în orația sa de închidere armonia între deputați la desbateri și și exprimă mulțumirea sa față de lucrativitatea dietei în sezonul acesta. Dl br. Vasileo ținu discursul seu în limba germană; acum pentru întâia dată se omise și discursul român la închidere. Într'asemenea s'au sfârșit și manevrele din Galiția. Exercițiile din urmă se executară sub comanda arhiducelui Rainer și a ducelui de Württemberg. Ieri părăsiră atât batalioanele militare cât și regimentele Nr. 24 și 56 Cernăuți, spre a se întoarce în garnisoanele lor. De ieri petrece în Cernăuți metropolitul armeno-catolic din Leov Isacovici.

Regele Carol și regele Milan. Regele Serbiei sosind la Pesta a primit dela Regele Carol al României, după-ace acesta ajunse pe teritoriul român, o depeșă în care îi mulțumesc încă odată de cordiala și strălucita primire ce avu în Serbia. La aceasta răspunse din Pesta regele Milan prin următoarea telegramă: „Măiestreței Sale Regelui României. Depeșa amabilă a M. Voastre m'a ajuns în călătoria mea spre Pesta. Mă folosesc de ocaziune a Vă asigura, că oarele ce ați petrecut în Serbia vor rămâne o suveniră plăcută și neuitată pentru Mine, familia Mea și țeara întreagă. Ne vom aduce aminte cu fală, că Ni s'a dat ocaziune de a pute primi în Belgrad pe Regele glorios și viteaz al României. Cu simțăminte frățesci cătră M. Voastră.

Expoziția cooperativelor din Iași. Comisiunile unite din București și Iași, având în vedere, că localul expozițiunii din Iași nu este încă cu totul isprăvit și că obiectele destinate a se expune n'au sosit încă toate, a hotărât a se amâna deschiderea expozițiunii până la 8 Septemvrie.

Comitetul expozițiunii a oprit un loc special pentru reprezentanții serci.

Emigrarea Oveilor. Marți dimineața au mai plecat din Iași la America încă 13 israeliți.

Țarul în Varșovia. La 8 a. l. c. n. mergend parechia imperială a Rusiei la catedrala metropolitană rusească, un cetățean din Varșovia pe lângă toată paza poliției a străbătut până la trăsura împărătească întindend Țarului o rugare în scris. La prima vedere Țarul se spăria, opri apoi trăsura și-i spuse suplicantului, că cererea îi va fi împlinită; cetățeanul fu însă arestat de poliție. În aceeași seară parechia domnitoare a mers incognito la teatru. Înaintea hotelului „Europe” trăsura împărătească s'a acățat între două care „Tramway”. Împărăteasa spăriându-se a voit să sară din trăsura, a fost reținută însă de Țarul. Acesta a sărit însuși din trăsura ajutând servitorului și la doi oameni, ce veniră să desceale trăsura. De față era un public numeros, care abia a recunoscut pe Țarul când s'a suiat carăși în trăsura.

Răsboiul franco-chinez. Astăzi se va ține în Paris un consiliu ministerial, la care vor lua parte toți ministrii. Consiliul va fi prezidat de Grévy, care va reîntoarce la Paris pentru acest scop. Se vor lua hotărâri relative la afacerea chineză, deoarece-ce se așteaptă declararea de războiu din partea Chinei.

Cholera în Neapole ia dimensiuni din ce în ce mai mari. Poporațiunea întreagă e cuprinsă de o frică nespusă; nu o poate liniști nici chiar prezența Regelui care cu pericolul vieții cercetează spitalele și casele private, în cari se află bolnavi. Pe piața „dei Martiri” a murit o muieră în timp scurt de o oară fără de a fi avut vre-un ajutor; trecătorii fugeau la vederea bieteii muieri ce se muncia în dureri; purtătorii de bolnavi au trecut pe lângă dinsa dicend, că au să ducă în spital pe un anumit colonel de Bersaglieri, care s'a îmbolnăvit. În același moment sosit un fecior de a muierii, persecutând pe purtătorii de bolnavi cu un cuțit, acestia au apucat fuga.

Despre cercetarea spitalelor din partea Regelui se scriu multe. Așa se scrie, că apropiându-se Regele de patul unui soldat bolnav și vădend alaturarea de patul lui 3 decorații a zis: „Fetule meu, un soldat brav ca tine privește cu curagiu în fața morții — nu e pentru întâia oară.” „Măiestate, cei doi copii ai mei și muieroa?” „gângăvi bolnavul. Regele îi răspunde: „Eu ca Rege îți spun, că dacă vei muri, voui lăsa să-ți crească copii, ear soția ta va primi o pensiu de oficer.” Rugand profesorul Perotti pe Regele să se supună desinfectiunei: „E superfluu să mă

supun desinfectiunei, de oare-ce de aci merg încă în alte trei spitale.”

Autoritățile au refuzat de a însoți pe Regele Umberto în părțile vechi ale orașului declarand, că nu voiesc să se facă complici de sinucidere. Regele a cercetat la 11 n. l. c. însoțit de ministrul president Depretis și ambasadorul Reudell sub-urbiul Magdalena aclamat fiind pretotindenea cu un entusiasm mare. Regele a ordonat, că populațiunea din părțile nesănătoase ale cetății să fie încă în aceeași aședată în corturi și a declarat, că va rămâne în Neapole până-ee cholera va începe a scăde.

Discursul d-lui canonic Laureanu.

Rostit la banchetul din Oradea-mare.

Am comunicat scirea, că dl canonic Laureanu a ridicat la banchetul dat la Oradea-mare în onoarea d-lui ministru-președinte, ca reprezentant al orașului în dietă. Mai adăugăm acum, că după informațiunile ce ne vin, d-l Luran a fost singurul Român, care a luat parte la acest banchet. Eată și tractul, pe care îl traducem după un diar din Oradea-mare:

„Augustin Laureanu”, canonic gr.-cat. a ținut următorul toast capo d'operă:

„Domnilor!

„Nu mă țin, nici nu m'am ținut niciodată de acei aventurieri politici, cari gravitează în afară, sau cari se ostenesc ca să răstoarne constituțiunea patriei, pe cari Escelența Sa dl president al guvernului a binevoit a-i caracteriza după vrednicie și clar în eminentul seu discurs. Principiul meu încă a fost totdeauna acela, ca aceia, care potesc să se împărtășească de binefacerile patriei noastre, de binecuvântarea patriei noastre: aceia să nu sară afară preste barierele constituțiunei patriei noastre. De aici provine, că de ori-câte ori m'am simțit deplin îndreptățit de a pute enuncia în deplină conștiință, că eu ca credincios constant al ideii de stat maghiar: nu conced față cu mine nimănui altuia întâietatea în respectul patriotismului.

„Dar aceea ce cutes a enuncia despre mine așa de pe față fără a ascunde ceva, enuncia are valoarea, domnilor, despre toți Românii gr.-cat. din comitatul Bihorului. — Dar d-voastre scii bine că comitatul Bihorului e dovada cea mai strălucită a celei împregiurări, că popoarele înfrățite ce trăiesc sub coroana St. Stefan numai acolo nu încep sub un acoperiș, unde politiciii aventurieri extremiști turbură pacea liniștită și buna înțelegere dintre aceste popoare înfrățite. Dar aci Maghiar și Român pot încăpe unul cu altul; aci Maghiar și Român trăiesc în bună înțelegere pacinică; pentru-că aci încă nu s'a putut înecui nici „daco-romanismul” nici un altfel de magnet, care se atragă la sine elementele dispuse a pune păământul țării în flacăra și a-l sgudu.

„Dar aceasta nici nu se poate închipui altcum, de oare-ce abstrăgend dela trecutul de 1000 de ani, care leagă aceste două popoare în frățite laolaltă: Românimea gr.-cat. din comitatul Bihorului, și din punct de vedere confesional gravitează spre apus, și nu e nimic ce ar pute-o trage spre răsărit.

„Și dacă am vorbit acum despre confesiunea greco-cat. a României din comitatul Bihorului: binevoiti a-mi concede ca se enunciu și aceea, că Românimea gr.-cat. din comitatul Bihorului chiar și din respect confesional e de simțăminte dinastice. Căci nu e nici o funcțiune bisericască, cu ocaziunea căreia Românii gr.-cat. se nu se roage pentru Măiestatea Sa regele apostolic. Dar din aceste simțăminte dinastice de sine urmează, că Românii gr.-cat. de pe teritoriul comitatului Bihor și din puncte de vedere politic primesc numai aceea basă, pe carea stă Măiestatea Sa regele apostolic maghiar, almintrele și simțămintele lor dinastice ar fi calificabile ca beșici de săpun, ca să nu dic coțcărie, ca și unii, cari s'ar pără că lucră altfel de cum simțesc. Dacă însă cineva și cu respect la simțămintele sale dinastice a primit odată aceea basă, pe care stă Măiestatea Sa regele apostolic maghiar: acela ar fi foarte inconsecvent cu sine însuși, dacă s'ar contraria rezultatului firesc al acestei baze: guvernul, Măiestății Sale.

„Îmi iau îndrăzneala a mai observa încă una: și aceasta e, că, nefind confesiunea și politica unul și același lucru, și eu, întocmai ca toți catolicii din această patrie fideli religiei, ca credincios sincer al guvernului, în afaceri confesionale, voiesc să-mi păstrez independență deplină. — Fiindcă însă cu prilegiul alegerilor de deputați dietali potolite acum, atât Escelența Sa d-nul president al guvernului, cât și comisiunea executivă centrală, astfel de declarațiuni le iau la cunoștință aprobându-le, și prin aceasta au binevoit oareși-cum a enuncia, că doresc ca la desbaterea chestiunilor politice conștiința catolică să rămână nevătmată: pentru aceea eu me bucur cu atât mai tare, că nice înaltul guvern, nice partidul politic ce-l spriginesc pe acela, nu voiesc și nu pot voi să-și asimileze conștiința catolică fidelă credinței.

„Pe un guvern, ce are o astfel de direcțiune, e cu neputință ca să nu-l spriginească din inimă, ca să nu-l binecuvinteze din inimă, ca să nu-i dorească din inimă trăinicie, toți aceia cari se luptă „pentru D-șeu și pentru patrie.”

La acest toast d-l Algon Beöthy, deputatul cercului de Ugra, a răspuns următoarele:

„D-l canonic Laureanu a accentuat patriotismul numai al „uniților”, eu pot afirma, că Românii gr.-orient. încă sunt asemenea buni patrioți, cel puțin în cercul electoral de Ugra, unde majoritatea e greco-orientală și a votat cu guvernul, ba plane a făcut nebunia de m'a ales pe mine deputat. (Ilaritate).“

*) Cuvântul „nici daco-romanismul nici” lipsește în textul maghiar dar a fost rostit de dl Laureanu.

Ni se mai comunică despre Părintele Laureanu următoarele amănunte:

Acest Laureanu este și rectorul seminarului român gr. cat. din Oradea-mare, unde se crește tinerimea română. De când a intrat în acest institut, primesce cu grosul așa numiți convictori dintre Unguri; nu-i pasă fie catolic, fie necatolic numai să plătească, apoi virindu-se aceste elemente între tinerii români, conversațiunea în institut a devenit exclusiv maghiară, prin urmare de când e Laureanu rectorul seminarului, tinerimea română nu mai vorbește românește, începe a-și uita limba. În fanatismul seu papal catolic, acum sunt doi ani, a început a lua reversale dela tinerii români gr. orientali, și jurăminte că voiesc a fi gr. catolici, și deși a avut destui calvini în institut, dela acestia n'a cutezat să iee nici reversal, nici jurământ. Cu ori-ce preț vrea să fie Episcop.

Înscințare.

Subscrisul comitet aduce la cunoștința onoratalui public român, cumcă în Brașov se află pentru copii, cari voiesc a se aplica la meserii, locuri vacante la mai mulți măiestri precum: cismari, păpucari, cojocari, covrigari, croitori, rotari, fauri, lăcățari, șelari, mesari, și alți diferiți măiestri.

Condițiunile sânt: copiii să fie de 13—15 ani, să scie ceti și scrie, să servească 4 ani ca învățacei, în acești 4 ani părinții să le dea hainele de lipsă.

Părinții sau tutorii copiilor să se adreseze la subscrișul comitet în Brașov.

Brașov, în 30 August 1884.

Comitetul Asociațiunei pentru spriginirea învățaceilor și sodalilor români meseriași în Brașov.

Vasile Sfetea,
președinte.

Dr. Ioan Bozocanu,
secretar.

Varietăți.

(Pedeapsa cu moarte în Grecia.) —

Din cauza stării celei rele în care se află drumurile în Grecia, singurul calău din această țeară nu lipsește dela serviciul seu decât o dată pe an, în luna lui August. Atunci se îmbarcă la Nauplia pentru a face o călătorie în giurul Greciei, oprindu-se în toate porturile unde sânt condamnați de executat.

Calăul actual este și el un fost condamnat la moarte, căruia i s'au ertat viața din cauză că s'a oferit a îndeplini funcțiunea de executor, cu care nu voia nimeni a se însărcina.

(Boală de mare.) — Un domn Niemann din Wersitz, care a plecat acum câțva timp spre America cu vaporul *Ems*, a fost cuprins cu atată putere de boală de mare, în cât s'a înecat de bună-voe. Un alt călător anume Mollin voi să-l imiteze, fu însă împedecat la timp; toate încercările d'a regăsi pe Niemann au rămas zadarnice; cât despre Mollin, dînsul s'a coborât pe uscat la cea dintâiu oprire a vaporului și a renunțat la călătorie.

Rectificare. În telegrama dăto Roma, 12 Septemvrie n. publicată în Nrul nostru de ieri s'a zis că „Regele a dăruit pentru bolnavii de cholera din Neapole 300 franci” în loc să se zică: „... 300,000 franci.”

Posta ultimă.

Viena, 12 Septemvrie n. Sub titlul „Măsuri excepționale în Ungaria” diarul vienez „Neue freie Presse” citează din „Pol. Corr.” următoarele: Ministrul president Tisza va cere dela dietă împunericirea de a aplica măsuri excepționale politiene și anume: de a confisca diare, foi volante și chiar și discursuri ținute în dietă precum și de a trimite pe autorii scrierilor condamnabile înaintea judecătorilor instructori, ear nu înaintea juriului.

— Prin aceste măsuri antisemiții, socialistii și agitatorii naționaliști vor fi de o potrivă loviți și tot deodată se va împedeca ca scrierile agitatoare cu tendența indicată să găsească ocrotire la juriu și pe tribuna parlamentului. Prin aceasta însă se va cere numai o împunericire temporală, care se va pute prelungi după împregiurări, astfel că legea de pressă nu va fi modificată pentru totdeauna și dieta va fi totdeauna liberă de-a pune capăt măsurilor excepționale. Proiectele de lege anunțate până acum n'au fost încă discutate în consiliul ministrilor, dar se află în ultimul stadiu de pregătire.

Berlin, 12 Septemvrie n. Duminecă împăratul Wilhelm pleacă la întrevvedere împăraților. Ora plecării încă nu e fixată. El se întoarce după aceea la Berlin și se duce în 18 l. c. n. la manevrele dela Ren.

Skierniewițe, 12 Septemvrie n. Pregătirile pentru întrevvedere împăraților sânt terminate. Împărații Austriei și Germaniei sosesc Luni. Reîntoarcerea urmează Mercuri.

Neapole, 12 Septemvrie n. De ieri la 4 oare până astăzi la 4 oare s'au ivit 848 de îmbolnăviri și 389 de casuri de moarte de cholera. Regele a cercetat astăzi și spitalurile; plecarea e nehotărâtă.

Paris, 12 Septemvrie n. Un raport al diarului „La France” a avut în Saint-Dié o convorbire cu ministrul-president Iules Ferry. Ministrul a zis: „Până acum nu a sosit declararea oficioasă de războiu din partea Chinei. Noi nu numai că nu sîntem în războiu cu China, ci guvernul Chinei nice nu are poftă de a ne declara războiu. Până acum China se restrînge a face dificultăți corabiilor noastre întru a se provede cu cărbuni. Se nu crezi așadară în povestile presei engleze. Eu am să mă plâng de conduita diarelor engleze, care stă în contradicere cu relațiunile prietinesci dintre ambele guverne. Diarele engleze se încearcă a aprinde de nou ura stinsă. Pacea cu Anglia e scumpă pentru amândouă țările ca și pentru Europa. Contrarular fi o nenorocire pentru lume. Ținuta Franciei în Tonking nu merită imputările ce i se fac. Admiralul Courbet a proces energie pentru onoarea țerei sale propriie și a națiunilor civilizate. Pe cât timp voui fi eu șef, nu voui suferi profanarea steagului național. China nu s'a ținut de cuvânt și a căleat tractatul dela Tșientșin. Despăgubirea pentru aceasta ni s'a refusat. Ce a fost mai natural decât să ne procurăm noi înșine respect? Care națiune ne-ar pute dojeni, care națiune nu ar fi făcut tot aceea, ce am făcut noi? Admiralul Courbet are ordinele sale, el le va executa. Nu se poate totuși dice că sîntem în războiu. Noi urmărim o acțiune de reparare și China tace vădend că acțiunea e dreaptă. Se vorbește de o partidă de războiu în Penking. Cine se poate mândri că scie sigur ce se petrece acolo? Guvernul Chinei stă în rezervă; el scie, că s'ar expune celei mai mari responsabilități, dacă ne-ar declara un războiu, al căru reușit pentru dînsa nu poate să fie neîndoelnic. Afacerea Fu-Ceu servește spre onoare marinei franceze. Courbet a întâlnit puteri considerabile. Nu trebuie desconsiderate puterile flotei chineze. Corabiile chineze sânt corabii cuirasate, cari au fost construite în Europa și sînt provăduțe cu tunuri mari. Admiralul Courbet și-a câștigat glorie și țeara e recunosctoare. Tonkingul merită atâte jertfe de până acum și încă și altele cu mult mai mari. Tonking-ul e bogat și productiv.

Tonking-ul e o nouă Indo-China, un imperiu colonial, care va aduce Franciei venituri nesecavere. Politica colonială e o politică a viitorului. Francia nu poate rămâne între marginile sale înguste de mai nainte. Germania încă cearcă a întemeia un imperiu nou colonial. Aceasta e viitorul unei țeri. Relațiunile noastre cu Germania sînt foarte bune.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Londra, 13 Septemvrie n. Diarului „Daily Cronicle” i se comunică din Viena că Împăratul Austro-Ungariei va merge în primăvara viitoare în Bosnia și Erțegovina. În Seraievo va primi pe regele Serbiei și al României și pe principele Muntenegrului și al Bulgariei.

Londra, 13 Septemvrie n. Parlamentul se va întruni la 23 Octomvrie n.

Neapole, 13 Septemvrie n. Regele va rămâne trei zile; după aceea se va reîntoarce la Roma. Regele și prințul Amadeu și ministrii se află bine, din contră deputații Capo și Placido, precum și mai mulți medici sînt bolnavi de cholera.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

Din Raportul lui Avram Iancu prefect al unei legiuni românești, care a stat sub comanda lui în anii 1848—1849, tradus după originalul german înaintat la guvernul central din Viena publicat și în edițiune separată, se mai află 300 exemplare cu prețul de 40 cr. v. a. și se trage sau de-a dreptul dela librăria W. Krafft în Sibiu, sau prin ori-care altă librărie, anume în Brașov la Nic. I. Ciureu, la Cluj librăria Ioan Stein.

Alte două raporturi ale prefectilor Simeon Balint și Ioan Axentie Sever se află sub presă; vor apărea cât mai curând tot în edițiune separată într-o singură broșură, care va costa tot 40 cr.

Adecă cele trei raporturi ale celor trei prefecti, cari au operat în anii 1848—1849, în partea apuseană a țării, publicate în două broșuri, costă 80 cr., fără alte spese. Librarilor li se acordă 20% rabat pentru vânzare de cel puțin câte 25 exemplare.

Aceste trei raporturi cuprind în vre-o 9 coale tipărite o parte considerabilă din evenimentele bellice ale acelor ani, la care a luat partea cea mai activă poporul românesc. Ele sună astăzi ca nise fabule în gura generațiunii nouă, dacă informațiunile nu se trag din acte autentice.

Venitul, care s'ar întâmpla să rezulte din aceste publicațiuni, e destinat pentru coperirea speselor cerute la descifrarea și decopierea mai multor sute de documente istorice, pentru doi tineri, cari se vor decide a se exercita bine în paleografie, atât cu litere latine, cât și cu cele cirilice de forme diverse, fără care documentele vechi străvechi nu pot fi folosite pentru istorie; în fine din același venit, care va fi se va continua cu publicarea și altor documente, cu ajutorul cărora avem să preparăm calea către o istorie mai amplă și mai pragmatică a patriei noastre.

Sibiu, în 1 Septembrie 1884.

Redacțiunea „Observatorului”.

Sciri economice.

Din Ungaria și Ardeal.

Sămânatul de toamnă s'a început în comitatele: Eisenburg, Alba-Regală, Vieselburg, Zala și Alba inferioră. Aratul de a doua oară s'a sfârșit în comitatul Terna-mare. Acum se seamănă rapița în comitatele Vieselburg, Timiș și Murăș-Turda. În comitatele Alba-Regală, Eisenburg, Heves și Bács-Bodrogh rapița a resărit foarte frumos. Sămânatul orzului de toamnă s'a început în unele comitate din Ungaria. În comitatul Caraș-Severin fânul a dat 14 măști metrice de juger. Crumpelele putredesc în comitatele din Ungaria de sus; în unele comitate din Ungaria crumpelele se sapă. Napii promit o recoaltă bună; în Ardeal însă abia o recoaltă mijlocie. În unele ținuturi strică mult soarecii de câmp. În comitatul Zips s'a început culesul hemeiului. Viile promit cules slăbuț în comitatul Aradului; strugurii au pretotindinea lipsă de căldură pentru-ca să se coacă. În Ungaria de jos va fi un cules bun.

Recoalta și starea sămânțurilor în Austria.

Conform rapoartelor dela sfârșitul lui August ale ministeriului de agricultură, secerișul preste tot a fost terminat și bucatelile duse de pe câmp. Cucuruzul în Bucovina, în provinciile din Alpii sudici și în celea teritoriale se desvolcă frumos și e speranță că se va coace. În sudul Moraviei cucuruzele sunt slabe, ear în Galiția nu e nădejde să se coacă deplin. Mălăiul e frumos în Stiria, din contră e slab în Carintia. Fasole multă s'a produs în Carintia. Postăioasele s'au cules, ele sunt deja culese. Inul s'a produs bine în nordul Tirolului. Hemeiul în parte mare e cules; hemeiul a dat o recoaltă foarte bună atât din respect cantitativ, cât și calitativ în Boemia, Galiția și Austria de sus. Crumpele s'au făcut multe în Boemia și Austria de sus; s'au pustiit în Moravia, Silesia și Austria de jos. Napii de zahar promit în genere o recoaltă bogată și sunt aproape de a fi copti; — de asemenea stau bine și napii de nutreț afară de provinciile Silesia, Moravia și Austria de jos, unde au suferit de secetă. Curechiul e slab în Silesia, Galiția vestică și Moravia. Cules slab de vii va fi în Tirolul sudic. Poame numai în unele părți s'au făcut în parte: în Moravia și Boemia s'au făcut prune multe, în Tirolul sudic sunt multe pere.

Piața din Sibiu, 12 Septembrie Grân Hectolitru 74—80 Kilo fl. 5.— până fl. 5.80, grân mestecat 65 până 72 Kilo fl. 3.80 până fl. 4.60, secara 66 până 72 Kilo fl. 3.— până fl. 3.60, orz 58 până 64 Kilo fl. 3.60 până fl. 4.40, ovės 38 până 45 Kilo fl. 1.90 până fl. 2.50, cucuruzul 68 până 74 Kilo fl. 5.10 până fl. 5.70, mălăiul 74 până 82 Kilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpele 66 până 70 Kilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semănță de cânepă 49 până 50 Kilo fl. 9.— până fl. 10.—, mazerea 76 până 80 Kilo fl. 8.— până fl. 9.—, linteă 78 până 82 Kilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 Kilo fl. 6.— până fl. 6.50, păsat de grân 100 Kilo fl. 18.— până fl. 19.—, fână Nr. 3 100 Kilo fl. 15.— Nr. 4 fl. 14.—, Nr. 5 fl. 13.—, slămina 100 Kilo fl. 64.— până fl. 66.—, unsoreea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sêu brut fl. 33.— până fl. 36.—, sêu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sêu fl. 56.— până fl. 58.—, săpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fân 100 Kilo fl. 1.20 până fl. 1.60, cânepa fl. 41.— până fl. 42.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spirtul p. 100 L. % 28 până 30 cr., carnea de vită Kilo 46 cr., carnea de vitel 38 până 45 cr., carnea de porc 46 până 50 cr., carnea de berbec 28 până 30 cr., ouă 10 cu 20 până 25 cr.

Bursa de Viena

din 12 Septembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6%	122.35
„ „ „ 4%	92.25
„ „ hârtie „ 5%	88.80
Împrumutul căilor ferate ung.	142.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.10
Bonuri rurale ung.	100.75
„ „ „ cu cl. de sortare	100.50
„ „ „ bănățene-timișene	100.—
„ „ „ cu cl. de sortare	100.—
„ „ „ transilvane	100.50
„ „ „ croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.70
Împrumut cu premiu ung.	114.10
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.80
Rentă de hârtie austriacă	80.80
„ „ argint austriacă	81.75
„ „ aur austriacă	104.05
Losurile austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	849.—
„ „ de credit ung.	297.75
„ „ „ austr.	298.50
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.76
Napoleon-d'ori	9.69
Mărci 100 imp. germane	59.65
Londra 10 Livres sterline	121.65

Bursa de Budapesta

din 12 Septembrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6%	122.—
„ „ „ 4%	92.25
„ „ hârtie „ 5%	88.70
Împrumutul căilor ferate ung.	142.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 2-a (emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. 3-a (emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	100.25
„ „ „ cu cl. de sortare	100.—
„ „ „ bănățene-timișene	100.—
„ „ „ cu cl. de sortare	100.25
„ „ „ transilvane	100.75
„ „ „ croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Împrumut cu premiu ung.	114.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	116.—
Renta de hârtie austriacă	80.60
„ „ argint austriacă	81.40
„ „ aur austriacă	104.75
Losurile austr. din 1860	134.75
Acțiunile băncii austro-ungare	845.—
„ „ de credit ung.	297.50
„ „ „ austr.	299.25
Argintul	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina”	101.50
Galbeni împărătești	5.74
Napoleon-d'ori	9.65
Mărci 100 imp. germane	59.55
Londra 10 Livres sterline	121.70

Bursa de București.

Cota oficială dela 11 Septembrie st. n. 1884.

Renta amort. (5%)	Cump.	vând.	93.75
— Rur. conv. (6%)	„	„	97.50
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	„	361.1/2
Împr. oraș. București	„	„	—
Banca națională a României	„	„	—
Credit mob. rom.	„	„	207 1/2
Act. de asig. Națională	„	„	247 1/2
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	„	91.50
Societ. const.	„	„	278.—
Schimb 4 luni	„	„	—
Aur	„	„	5.50

Cursul scolastic pentru moșit.

În urma exmisului înaltului minister reg. ung. de culte și instrucțiune publica din a. c. Nr. 3255, se face prin aceasta cunoscut: că în semestrul de eamnă se deschide un curs gratuit de învățământ de cinci luni la **institutul reg. ung. de moșit în Sibiu la 1 Octomvrie st. n. 1884.** Primirea la acest curs va avè loc dela 1 până 8 Octomvrie în localitatea scoalei din Strada morii (Mühlgasse) Nr. 25 pe lângă producerea atestatului de botez și de moralitate.

Sibiu, 1 Iuliu nou 1884.

[56] 4—5

Direcțiunea.

Pentru cancelaria advocațională

a subscrisului se cearcă un avocat, sau candidat de avocat, pre lûnga condițiuni favoritoare; doritorii de a fi aplicați sînt rogați a se adresa la subscrisul cel mult până la 24 Septembrie 1884 st. n. a. c., avînd a-și hotări și condițiunile dorite.

Petru Truția.

[81] 2—3

advocat în Baia de Criș.

Am onoare a aduce cu supunere la cunoscînța publicului p. t., că pot servi cu tot felul de

Afumături

Cărnăței de Frankfurt (à 6 cr.) și de hrean (à 3 cr.)

cu prețurile cele mai eține și în calitatea cea mai bună și totdeauna proaspătă.

Comandele în afară se efectuează cât mai prompt.

Cu toată stima

George Hersch.
Strada Cisnădiei Nr. 32.

[28] 1

florini v. a. plătim Acțiunile
bancei „ALBINA”.

A se adresa la
Cancelaria Negrutiu
în Gherla (Sz.-Ujvár).

[76] 3—5

Apel urgent

cătră toți locuitorii Austro-Ungariei.

Sînt silit a părăsi negoțul meu, ce există de mulți ani, și prin urmare toate mărfurile aflătoare în deposit se vor vinde numai în despăgubirea speselor materialului brut, va să dică mai pe nimica, numai spre a pute deșerta localul cu finea lunii viitoare.

Toate mărfurile sînt de calitate cea mai fină, cea mai grea și cea mai bună, și drept dovadă a solidității ori-ce marfă incovenabilă se primesce înapoi și se schimbă după plac; deci ori-ce comandă e fără risic.

Cămeși de dame din șifonul cel mai fin englezesc și cu broderii veritabile șviteze, broderie adevărat de arte, bucată à 1 fl. 50 cr., duzina à 16 fl. 50 cr.

Corsete de noapte de dame de aceeași calitate, foarte lungi și în lungimea lor întregă cu broderii șviteze, foarte elegant ajustate, o bucată strălucită pentru ori-ce damă, bucată à 1 fl. 50 cr., duzina à 16 fl. 50 cr.

Acelesi din barchentul cel mai fin și mai greu, foarte lungi, în întreaga lungime brodate, bucată à 1 fl. 60 cr.

Rochii de dame din cea mai fină pânză sură cu două volanuri, brodate roșu și vînet, bucată à 1 fl. 40 cr., duzina à 15 fl. 50 cr.

Acelesi din rouge roșu cu două pliseuri și cu borduri colorate, brodate, bucată à 1 fl. 60 cr., duzina à 18 fl.

Cămeși pentru bărbați din cel mai fin șifon englez, pieptul în patru foi, lărgimea la gît după plăcere, bucată à 1 fl. 50 cr., duzina à 16 fl. 50 cr. De asemenea din cel mai fin și veritabil șifon „Schroll”, lucrate în modul cel mai fin à la France, bucată à 1 fl. 70 cr., duzina à 18 fl. 80 cr., și bucată à 2 fl., duzina à 22 fl. 50 cr.

Garnituri pentru masă întregesute cu desene de flori, compunîndu-se dintr-o pânzătură și 12 serviete, numai 2 fl. 85 cr. Acestea sînt lucrate în modul cel mai fin francez, cu țorțori, pentru 12 persoane, garnitura 3 fl. 45 cr. Garnituri din damastul cel mai fin, întregesute cu desene de flori, compunîndu-se dintr-o pânzătură mare pentru 12 persoane și 12 serviete mari potrivite, lucrate cât se poate de fin, garnitura numai 5 fl. 60 cr.

Ștergare turcesci, ajustate gata, fie-care bucată așezată extra, pro-vădute cu bordure roșii și țorțori lungi, foarte fin piquate, de tot frumoase, duzina à 3 fl. 75 cr.

Învăitoare de cap pentru dame, din cea mai fină lână de Berlin, cu țorțori lungi, în colorile cele mai alese, mai admirabile și mai moderne, precum: scoțiană, turcească, cenușie, vînetă, albă, neagră, carată, roșie, cafenie etc., bucată à 1 fl. 20 cr., duzina à 13 fl.

Cei ce cumpără marfă în preț de cel mai puțin 15 fl., primesc ca remunerație, așadar **gratis** un inel pompos veritabil de aur, 6 carate, garnisit cu turchise și mărgăritare, gravat frumos, foarte elegant.

Comandele, cari se efectuează numai pre lûngă rambursă postală sau trimiterea înainte a prețului sînt a se adresa la

Depositul de mărfuri F. H. RABINOWITZ, Viena, II. Schiffamtsgasse 20.

Pleduri de călătorie, foarte mari și groase, de postavul cel mai greu și mai bun, în mostre elegante, engleze, precum: cafenii, cenușii, țărcațe, cu țorțori grei și groși, care pleduri pentru lungimea și lăgimea lor cea mare se întrebunțează ca **vestiment, tol, plapomă, sal pentru dame** și chiar după întrebunțare de 20 ani din acestea se pot face **două garderobe elegante** și prin care se cruță cu totul pardesii, mantale de ploaie și paletouri. I calitate numai 5 fl. 50 cr. II calitate numai 4 fl. 50 cr. bucată.

Pânză de casă, complet 30 coți, cel mai bun, mai greu și mai trainic de masă cu ciucuri de catifea, executate cu o mestecătură pompoasă de colorii. Garnitura, adecă toate trei bucățile, costă numai 7 fl. 50 cr.

Batiste de mătăsă, din cea mai grea mătăsă de Lyon, în toate colorile, fiecare bucată în altă culoare, duzina numai 3 fl. 50 cr.

Ciorapi finici de mătăsă, în cele mai strălucite colorii, vîrgate cu roșu, vînet, violet, trandafiriu, cafeniu și chamois, lungi până din sus de genuche, 3 părechi 1 fl. 15 cr.

Garniture-Gobelin. Consistă din două fețe de pat foarte fine și o față de masă cu ciucuri de catifea, executate cu o mestecătură pompoasă de colorii. Garnitura, adecă toate trei bucățile, costă numai 7 fl. 50 cr.

Fete de pânză din pânză de pele bună și grea, de tot neînnădite, complete pentru cel mai mare pat, 3/4 lat, bucată 1 fl. 35 cr.; duzina 15 fl.

Perdele-Iute cel mai fin și mai bun fabricat, calitatea cea mai grea, întunecate ori deschise; mostre alese persiane, turcesci și indiane, cu țorțori bogăți și lungi, lungi de 3 metri 30 cm.; pentru o fereastră, va să dică părechea, I calitate 5 fl., II calitate 4 fl. 25 cr.

Stofe diagonale Cheviot pentru Domni pentru sezonul de toamnă și de iarnă, țesute din lână țigăie fină, în cele mai nouă și mai moderne colorii, netede și țărcațe, calitatea primă, sure, cafenii, vinete, măsline și negre. O garnitură completă pentru fiecare numai 6 fl. — Mostre absolut nu se pot expeda.

[74] 3—3